

Ománská pevnost Bahla

MOHUTNÁ STAVBA Z NEPÁLENÝCH CIHEL

Je to zelená oáza, jakých je v arabském světě bezpočet. Háj palem, který v kamenité pustině znamená život. Tady se ale nade vším tyčí ještě mohutná starověká pevnost.

Na ománské poměry ovšem pevnost Bahla není až tak výjimečná. V zemi, kde každé údolí ovládal jiný kmen, lze dodnes napočítat podobných pevností na pět stovek. Důvodem pro stavbu tak mohutných fortifikačních sídel byly vedle nepřátelství mezi blízkými kmeny také časté zálusky cizích dobyvatel, od Peršanů po Portugalce. Jako reprezentant byla Bahla, coby jedna z nejstarších ománských pevností, zapsána na seznam památek světového kulturního dědictví UNESCO v roce 1987.

Bláto pevné jako cement

Největší rozkvet zažila oáza Bahla od 12. do konce 15. století, kdy zde dominoval kmen Banu Nebhan. Zbytky ohromné pevnosti, s jejími hradbami a věžemi z nepálených cihel a kameninými základy, jsou pozoruhodným příkladem tohoto typu opevnění a vypovídají o moci kmene Banu Nebhan.

Ke stavbě pevnosti použili předci všechno, co jim příroda

Z pevnosti Bahla ovládal region ve 12. až 15. století mocný kmen Banu Nebhan.

a znalosti dovolily: kameny, hlínu, nepálené cihly, dřevo, ale i slámu či mrvu. Až se nechce věřit, že původně měla pevnost údajně 15 vchodů a 132 strážních věží! Těch se zachovalo pouze šest. Pozoruhodným prvkem pevnosti a oázy jsou 13 km dlouhé hradby, které kdysi chránily před nájezdníky a ve dne v noci po nich patrolovaly stráž. Podle legendy hradby navrhla a postavila žena jménem Geitha před šesti sty lety.

Samotný hrad tvoří zdmi obehnaná budova na trojúhelníkovém půdorysu. Vnitřní schodiště a zdi pevnosti byly postaveny z bláta pokrytého sádkou a *saroojem* (tradičním místním druhem malty). I když bláto zrovna „nezní“ přesvědčivě, výsledný materiál byl pevný a solidní jako současný cement.

Ohrožená památka

Podle archeologů je dnešní pevnost ale jen nástupkyní mnohem starší stavby. Tu tady měli postavit Peršané během tzv. předislámské éry, tedy v době někdy před více než 1400 lety.

Pevnost Bahla prodělala během své historie čtyři zásadní rekonstrukce. Ta první ji zdokonalila již

roku 830, další přišly v letech 1624 a 1868.

Zatímco tyto tři přestavby měly jediný cíl, zdokonalit opevnění a obranné schopnosti pevnosti, účel opravy poslední byl zcela jiný. Koncem 20. století začala obrovská stavba, ač pod ochranou UNESCO, nebezpečně chátrat. Chyběly jakékoliv konzervační úpravy a velké části vnějších hradeb rok co rok kolabovaly po zimních a jarních deštích. Aby se hrozivý proces podařilo zastavit a uchovat stavbu do budoucna, muselo se v roce 1997 přistoupit k zásadním a okamžitým opatřením. Bahla tak zůstala několik let uzavřena návštěvníkům a pečlivě se rekonstruovala. Dnes do svého okolí víceméně opět září světlou barvou a majestátně se vypíná padesát metrů nad zelenou klenbou oázy, s pohořím Djebel Akhdar v zádech.

Omán se o své pevnosti snaží starat v rámci možností, jak to jen jde. Program na jejich obnovu začal v roce 1976. A do současnosti se podařilo rekonstruovat více než šest desítek staveb.

Dávné stopy

Archeologové, kteří v oáze začali se systematickým výzkumem v 70. a 80. letech, ovšem přišli se zjištěním, že lidské osídlení je zde mnohem staršího data. První období se datuje až do třetího tisíciletí před Kristem. Stopy objevili vědci mimo dnešní oázu, hřbitovy z té doby se vyznačují pohřební komorou pro jednoho člověka umístěnou na pahorku. Druhé prehistorické období spadá od třetího do začátku druhého tisíciletí před Kristem. ■

(zel)

Informace

Oáza Bahla leží 40 km západně od města Nizwa (i to má samozřejmě svou mohutnou starobylost), kam je to z hlavního ománského města Muscat něco přes sto kilometrů. Přímé autobusy z metropole jezdí do Bahly asi třikrát za den, cesta trvá zhruba 3 a půl hodiny. Kromě pevnosti proslavila po celém Omanu Bahlu také zdejší keramika, kterou lze koupit běžně i na trzích v Muscatu. Její výrobce lze v oáze vidět přímo při práci.

IN magazín Hospodářských novin • Šéfredaktor listu: Petr Šimůnek • Art director: Jiří Bušek • IN magazín: Jan Dražan (vedení), Libor Ševčík, Kateřina Hovorková, Zuzana Michálková (grafika) • Redakce: Dobrovského 25, 170 55 Praha 7, mail: in.hn@economia.cz, telefon: 233 073 118, fax: 233 072 060 • Příjem inzerce: Inzertní oddělení Economia a.s., Dobrovského 25, 170 55 Praha 7, telefon: 233 071 782 • Tisk: Moraviapress, a. s., Břeclav • Samostatně neprodejný